

Profesioniști și amatori, față-n față

În marele dialog purtat între profesioniști și amatori, între specialiști și public, căruia recentul plan de măsuri i-a prilejuit o desfășurare fără precedent, s-a impus, de curând, atenției noastre o inspirată și complexă manifestare. Protagonistii ei au fost: Teatrul „Bulandra”, A.T.M., brigada întreprinderii „Relon”-Panduri și Teatrul popular din vechea cetate de scaun a țării, astăzi, una dintre cele mai tinere și importante platforme industriale, Tirgoviște.

Dacă, pînă acum, eram obișnuiți ca teatrele să fie găzduite de colectivele de muncă din întreprinderi și instituții, iată că am asistat, de astă dată, la reversul acestei practici, la „deplasarea” formațiilor de amatori în lumea teatrului profesionist. Pe scena Teatrului „Bulandra”, artiștii amatori de la „Relon”-Panduri au prezentat spectacolul *Avem și noi brigada noastră*, iar Teatrul popular din Tirgoviște, *Păcală* de Ion Lucian și Virgil Puicea. Împreună cu dezbaterile găzduite, a doua zi, de A.T.M., la care au participat, ca invitați, realizatorii celor două spectacole, artiștii ai Teatrului „Bulandra”, reprezentanții ai Comitetului de partid al sectorului 6, membri ai A.T.M. și membri ai secției de dramaturgie a Asociației scriitorilor din Capitală, critici și ziariști, cele două spectacole s-au întîlnit într-un moment cultural semnificativ. Acest prim moment s-a impus ca un clement de importanță deosebită pentru dezvoltarea viitoare a unor modalități de colaborare, chemate să confere atribute de valoare, în uriașa competiție actuală a muncii și a creației, procesului de întrepătrundere a celor două culturi teatrale, profesionistă și amatoare.

Ideea călăuzitoare, în discuții, a fost, deci, *calitatea muncii artistice*. S-a ridicat deschiș, cu maximă exigență, în primul rînd, problema calității textelor de brigadă; s-a afirmat nevoia antrenării unor scriitori cu vocație în prelucrarea, la înalt nivel literar, a materialului de viață oferit de artiștii amatori. Participanții la dezbateri (vicepreședinta A.T.M., Dina Cocea, directorul Teatrului „Bulandra”, Emil Riman, actorii Ion Besoiu, Mircea Gogan, secretara literară a aceluiași teatru, Lia Marmeliuc, activistul de partid Ion Șoțoiu, dramaturgul Leonida Teodorescu, maestrul constructor George Buică, actor al Teatrului popular din Tirgoviște) au subliniat, ca un deziderat, necesitatea colaborării mai strînse între artiștii profesioniști și artiștii amatori și, mai ales, între instituțiile și forurile culturale răspunzătoare, pentru a oferi

formațiilor de brigadă un sprijin mai substanțial, atît în perfecționarea textelor cit și în realizarea unor reprezentații originale, variate, corespunzătoare comandamentului politic și ideologic-cultural al actualității.

Foarte interesante și vii, utile, s-au purtat, apoi, discuțiile pe marginea spectacolului *Păcală*. Ele au permis concluzii generalizatoare, capabile să dea un impuls activității tuturor teatrelor populare, nu numai Teatrului popular din Tirgoviște — unul dintre cele mai tinere colective investite cu această titlatură, care-și are, însă, rădăcinile într-o veche și solidă tradiție a artei amatoare în acest oras.

Conceptul ca o reprezentație folclorică, cu măști, muzică și dansuri populare, spectacolul *Păcală*, realizat sub îndrumarea regizorului Mihai Dimiu, a fost apreciat, unanim, ca o întreprindere temerară, menită să afirme calitățile multilaterale — de interpreți de teatru în proză, de cîntăreți și de dansatori, de mimi — ale artiștilor amatori, dincolo de scenă, lăcătuși, operatori, măști constructori, metodiști ai casei de cultură, ingineri, economiști, profesori, magazioneri, croitorese, tehnicieni etc.

Cu multe momente reușite de improvizație comică, cu izbutite scene de ritual folcloric, cu câteva portrete comice și lirice, variate și expresive (desenate de George Corneanu, George Buică, Aurora Dumitrache, Emil Florian Grama, Sorina Radulovici Rusu, Ioan Mărtoiu, Constantin Manolescu și alții), montarea a dezvăluit și unele imperfecțiuni: oscilații de stil, unele dizarmonii în integrarea diferitelor genuri de artă, în selecția costumelor, a măștilor, în dans. Analiza minuțioasă, caldă, competentă, de un strălucit nivel profesional și intelectual, făcută, „în deschidere”, de către Ion Lucian, a înlesnit celorlalți participanți la dezbateri (criticul Victor Parhon, actorului Dumitru Dumitru, lui Nicolae Hristodorescu, directorul Casei de cultură din Tirgoviște ș.a.) lămurirea unor aspecte complexe legate de calitatea spectacolului de inspirație folclorică, de contribuția adusă, în valorificarea zăcămintului de artă națională, de către artiștii amatori, de necesitatea selecției, cu discernămint și pricepere, a unor mijloace capabile să ne reprezinte ființa națională și peste hotare. (În zilele următoare, trupa urma să plece într-un lung turneu în Franța.) S-au relevat accentele originale, prospețimea cu care artiștii amatori pot contribui la îmbogățirea expresiei artei teatrale contemporane.

E neîndoielnic că asemenea fericite manifestări ale colaborării dintre profesioniști și amatori vor reuși, prin continuitate, să situeze, deopotrivă, arta teatrală profesionistă și cea amatoare la nivelul cel mai înalt, oferind cîmp larg de desfășurare afirmării, într-o veritabilă competiție națională, întregului nostru potențial artistic.

Valeria Ducea